Joensuun kaupungin iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen muutokset 1.8.2027 alkaen

KAKOLK 20.10.2026 § 71
1694/02.05.00.01.01/2026

Joensuun kaupunki järjestää lukuvuonna 2026–2027 iltapäivätoimintaa yhteistyössä viiden toimijan kanssa noin 400 lapselle. Valtionosuuksissa tapahtuneiden leikkausten ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen enimmäismaksujen korotusten seurauksena iltapäivätoiminnan asiakasmaksuja on tarve tarkastella. Samalla päivitetään maksuhuojennusten tulorajoja.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuksia leikataan vuodesta 2026 alkaen. Valtion tasolla määrärahoja leikattiin noin 7 miljoonaa euroa vuodesta 2025 vuoteen 2026. Valtio kompensoi valtionosuusleikkaukset kunnille korottamalla iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen enimmäismaksuja.

Vuoden 2026 talousarviossa koulutus- ja nuorisopalveluiden iltapäivätoiminnan tulotavoitetta on korotettu 32 000 eurolla. Vuonna 2026 tulotavoite päädyttiin kattamaan tulosalueen sisältä muilla keinoilla, eikä maksukorotuksia tehty. Vastaavasti vuoden 2027 talousarviossa varaudutaan edelleen korottamaan tulotavoitetta 40 000 eurolla. Tulotavoite muodostuu asiakasmaksujen korottamisesta ja vastaavasti toiminta-avustusten pienentämisestä. Asiakasmaksujen korottamisella kompensoidaan leikattu valtionosuus.

Lukuvuonna 2026–2027 iltapäiväkerhopaikkoja on myönnetty yhteensä 385. Näistä Joensuun kaupungin omissa iltapäiväkerhoissa on 198 lasta ja muiden toimijoiden järjestämässä iltapäivätoiminnassa 187 lasta. Joensuun kaupungin kerholaisista 65 osallistuu toimintaan Siun soten maksusitoumuksella. Noin 20 prosenttia kerholaisista saa maksunalennuksen, joten täyden kerhomaksun maksavia lapsia on Joensuun kaupungin kerhoissa noin 100.

Iltapäivätoiminnan täysimääräinen maksu täysillä tunneilla on 130 euroa kuukaudessa per lapsi.

Iltapäivätoimintaa järjestävät toimijat perivät iltapäivätoiminnasta samansuuruisen maksun kuin Joensuun kaupungin omissa kerhoissa. Lisäksi Joensuun kaupunki maksaa toimijoille toiminta-avustusta 80 euroa/kk/oppilas ja oppilaskohtaisessa tuessa olevasta oppilaasta 290 euroa/kk (kakol 29.11.2022 §104).

Talousarvion mukaisen tulotavoitteen saavuttaminen edellyttäisi kerhomaksun korottamista 57 eurolla kuukaudessa lasta kohden, jolloin kuukausimaksu olisi 187 euroa. Lisäksi toimijoille maksettavaa toiminta-avustusta pienennettäisiin vastaavasti. Tällöin toiminta-avustus olisi 23 euroa/kk/oppilas ja oppilaskohtaisessa tuessa olevan oppilaan osalta 233 euroa/kk. Toimijoiden kerhoissa on noin 150 täyden maksun maksavaa lasta.

Toiminta-avustuksien muuttaminen on kuitenkin mahdollista vasta lukuvuonna 2027–2028 uusien sopimusten yhteydessä. Näin ollen tulo- / säästötavoite olisi mahdollista saavuttaa kerhomaksujen korottamisen ja toiminta-avustuksen pienentämisen yhdistelmällä aikaisintaan syksystä 2027 alkaen. Lisäksi huomioiden asiakasmaksujen maksunalennukset, talousarviossa asetettuun kaikkiaan 72 000 euron tulotavoitteeseen

päästäkseen olisi asiakasmaksut nostettava lain sallimaan maksimiin noin 197 euroon kuukaudessa lasta kohti.

Kerhomaksujen korottaminen kesken toiminta-avustuskauden tarkoittaisi, että toimijat saisivat lukuvuoden 2026–2027 Joensuun kaupungilta toiminta-avustusta aiemmin päätetyn mukaisesti, sekä korotetun iltapäivätoimintamaksun. Maksujen nostaminen on tasa-arvon näkökulmasta tehtävä koskemaan kaikkia iltapäivätoimintaan osallistuvia lapsia. Toimijoita ovat: Joensuun, Pielisensuun ja Rantakylän seurakunnat, Pohjois-Karjalan nuoret Kotkat, sekä Joensuun Steinerkoulu.

Verrokkikunnissa iltapäiväkerhon kuukausimaksu on Rovaniemellä 120 euroa, Lappeenrannassa 110 euroa ja Kouvolassa 130 euroa.

Kuukausimaksun korottaminen voi vaikuttaa kerhopaikkojen kysyntään ja siten myös kerhojen kokonaismäärään sekä muodostuviin tuloihin. Eli asiakasmaksujen nostaminen ei suoraviivaisesti nosta toiminnasta muodostuvia tuloja. Toiminta-avustuksen pienentäminen ja vastaavasti asiakasmaksujen korottaminen voi luoda epävakautta osan toimijoista talouteen. Kaupunki maksaa varmasti toiminta-avustuksen. Asiakasmaksujen keräämisessä joudutaan jo nyt välillä turvautumaan perintätoimiin.

Keskisen alueen (Joensuu, Ilomantsi ja Kontiolahti) perhekeskuksesta on noussut aloite iltapäiväkerhojen maksujen tarkastelusta. Aloitteen perusteena on ollut se, että iltapäiväkerhojen maksut ovat nousseet samaan aikaan, kun perheiden elinkustannukset ovat kasvaneet. Lisäksi on tuotu esiin, että osa perheistä luopuu lapsen iltapäiväkerhopaikasta maksujen vuoksi ja että maksunalennuksen hakeminen voi jäädä tekemättä. Aloitteessa on esitetty, että iltapäiväkerhojen maksuja ja tulorajoja tarkastellaan siten, että perheiden tosiasiallinen tilanne huomioidaan nykyistä paremmin.

Maksunalennukset iltapäiväkerhossa

Perusopetuslain mukaan iltapäivätoiminnan maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos siihen on syytä huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Nykyiset tulorajat ovat vuodelta 2014, minkä vuoksi ne tulee päivittää vastaamaan nykyistä tulotasoa. Päivityksen yhteydessä siirrytään noudattamaan varhaiskasvatuksen kanssa yhtenäisiä tulorajoja.

Jatkossa iltapäiväkerhon maksu voidaan puolittaa, jos perheen tulot alittavat maksuttoman varhaiskasvatuksen tulorajan.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen tulorajat ovat tällä hetkellä seuraavat:

Perhekoko, hlöä	Vähimmäisbruttotuloraja, euroa/kk
2	4369
3	5635
4	6399
5	7163
6	7925

Valmistelija: opetuspäällikkö, koulutus- ja nuorisojohtaja

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:
Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

korottaa iltapäivätoiminnan asiakasmaksua 57 eurolla kuukaudessa siten, että maksu on 187 euroa/kk/kerholainen 1.8.2027 alkaen. Vastaavasti toimijoiden toiminta-avustuksia pienennetään 57 euroa/kk/kerholainen.

Iltapäivätoiminnan maksunalennuksissa käytetään kulloinkin voimassa olevaa maksuttoman varhaiskasvatuksen tulorajataulukkoa. Iltapäiväkerhon maksu voidaan puolittaa, jos perheen tulot alittavat maksuttoman varhaiskasvatuksen tulorajan.

Päätös:
Keskustelun aikana Anni Torni ehdotti sivistys- ja hyvinvointijohtajan pohjaehdotuksesta poiketen, että kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää
1. olla korottamatta iltapäivätoiminnan asiakasmaksua ja olla pienentämättä toimijoiden toiminta-avustuksia. Iltapäivätoiminnan asiakasmaksu säilyy 130 eurossa kuukaudessa 1.8.2027 alkaen;
2. hyväksyä iltapäivätoiminnan maksunalennusten tulorajojen sitomisen kulloinkin voimassa olevaan maksuttoman varhaiskasvatuksen tulorajataulukkoon siten, että iltapäivätoiminnan maksu voidaan puolittaa, jos perheen tulot alittavat kyseisen tulorajan.

Ville-Pekka Timonen, Pasi Huotari, Jarkko Immonen, Milena Varis, Karita Kaita, Sari Kainulainen, Jarkko Leskinen, Eila Heinonen, Jasmin Pyöriäinen ja Jarmo Pippola kannattivat Anni Tornin tekemää ehdotusta.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Anni Tornin tekemä ehdotus hyväksyä yksimielisesti. Kukaan jäsenistä ei vastustanut puheenjohtajan ehdotusta, joten puheenjohtaja totesi kasvatus- ja koulutuslautakunnan yksimielisesti hyväksyneen Anni Tornin tekemän ehdotuksen.